

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ

JOURNAL OF THE NEAR EAST UNIVERSITY FACULTY OF THEOLOGY

Yıl 4, Cilt 4, Sayı 2, Güz 2018

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ
JOURNAL OF THE NEAR EAST UNIVERSITY FACULTY OF THEOLOGY
ISSN: 2148-6026.

Bu Dergi Dergipark ve İsam tarafından taranmaktadır.

Yakın Doğu Üniversitesi Adına Sahibi
Owner on Behalf of Near East University
Dr. Suat İrfan GÜNSEL

Onursal Editör | Honorary Editor
Prof. Dr. Ümit HASSAN (Rektör/President)

Editörler | Editors in Chief
Prof. Dr. Mehmet Mahfuz Söylemez - Doç. Dr. Ahmet Erhan Şekerci
mehmet_mahfuz@yahoo.com; ahmetsekerci@gmail.com

Yayın Kurulu | Editorial Board
Prof. Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ, Doç. Dr. Ahmet Erhan ŞEKERCİ,
Doç. Dr. Ümit HOROZCU, Yrd. Doç. Dr. Muhammet Mucahit ASUTAY

Danışma Kurulu | Advisory Board
Prof. Dr. Mümtaz ALİ (International Islamic University, MALEZYA)
Prof. Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ (Yakın Doğu Üniversitesi Öğretim Üyesi, KKTC)
Prof. Dr. Talip ATALAY (K.K.T.C. Din İşleri Başkanı, KKTC)
Prof. Dr. Muhammed BABAAMMİ (Metodoloji Enstitüsü Müdürü, CEZAYİR)
Prof. Dr. İsmail BARDHİ (Dean School of Islamic Theology of Skopje, ABD)
Prof. Dr. Şenol BEKTAŞ (Yakın Doğu Üniversitesi Rektör Yardımcısı, KKTC)
Prof. Dr. İbrahim ÇAPAK (Yakın Doğu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı, KKTC)
Prof. Dr. İlyas ÇELEBİ (Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, TÜRKİYE)
Prof. Dr. Şinasi GÜNDÜZ (Uluslararası Balkan Üniversitesi Rektörü, MAKEDONYA)
Prof. Dr. Enis HURŞİT, (Refah Üniversitesi Rektörü, PAKİSTAN)
Prof. Dr. Ali KARADAGI, (Katar Üniversitesi, KATAR)
Prof. Dr. Raşit KÜÇÜK (Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanı, TÜRKİYE)
Prof. Dr. Mehmet Emin ÖZAFŞAR (T.C. Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı, TÜRKİYE)
Prof. Dr. Ömer ÖZSOY (Frankfurt Üniversitesi ALMANYA)
Prof. Dr. Burhanettin TATAR (Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, TÜRKİYE)
Prof. Dr. Hasan Kamil YILMAZ (T.C. Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı, TÜRKİYE)
Prof. Dr. Hakan OLGUN (İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, TÜRKİYE)
Doç. Dr. Recep DURAN (Yakın Doğu Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, KKTC)
Doç. Dr. Muhammed REYYAN, (Ürdün Üniversitesi, ÜRDÜN)
Doç. Dr. Mehmet ÜMİT (Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, TÜRKİYE)
Yrd. Doç. Dr. Yusuf SUIÇMEZ (Yakın Doğu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)

Yönetim Yeri | Head Office
Yakın Doğu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Email: ilahiyatdergi@neu.edu.tr; mehmetmahfuz@gmail.com

Baskı/Printing: Yakın Doğu Üniversitesi Matbaası/Eylül 2018

Yakın Doğu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi yılda iki defa yayın yapan uluslararası hakemli bir dergidir. Dergide yer alan yazıların her türlü içerik sorumluluğu yazarlarına aittir. Dergide yayınlanan yazılar izin alınmadan kısmen ya da tamamen başka bir yerde yayınlanamaz. [The Near East University Journal of the Faculty of Theology is a bi-annual peer reviewed journal. All responsibility originating from articles and other texts published in the journal belongs to the author. It is not permissible to partially or entirely reproduce any text or article published in the journal.]

İÇİNDEKİLER

TAKDİM	165
Ismail BARDHI THE SAYFAHS• OF THE TRANSLATION AND TAFSEER OF THE NOBLE QUR'AN INTO ALBANIAN LANGUAGE.....	167
Yusuf BATAR TEOLOJİK TEMELLENDİRMEİN DİN EĞİTİMİNE KATKISI.....	221
Gürbüz DENİZ İSLAM DÜŞÜNCESİ	235
Özkan ŞİMŞEK MEHDİLİK VE NÜZÛL-İ İSA TARTIŞMALARINDA MUTEZİLÎ YAKLAŞIM.....	273
Ali Kanber İlyas'tan çev. Adnan ADIGÜZEL BENÎ GÂNİYE AİLESİNİN MAĞRİB VE ENDÛLÛS'TE MUVAHHİDLER DEVLETİ'NE KARŞI SİYASÎ-ASKERÎ MÛCADELEDEKİ ROLÛ.....	317
Yazar: David SKLARE-Çeviren: Casım EKİNCİ YAHUDİ TEOLOJİSİNDE MU'TEZİLİ TEMAYÛLLER - BİR TETKİK	347
Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ ŞEHİRLERİN RUHU ÜZERİNE	381

EDİTÖRDEN

Değerli Okurlar;

Yakın Doğu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi bu sayı ile birlikte dördüncü yılını tamamlayarak 8. sayısı ile huzurlarınıza çıkmaktadır. Birbirinden değerli hocalarımızın katkı verdiği bu sayımız, özellikle iki tanesi oldukça şümüllü bir içeriğe ve büyüklüğe sahip dört tane önemli makaleyi sizlerle buluşturmaktadır. Ayrıca alanlarında tanınmış iki tane makalenin tercümelerini ve bir tane de edebi bir denemeyi sizlere sunmaktayız. Bu sayımızın ilk makalesi Prof. Dr. İsmail BARDHİ hocamızın İngilizce olarak kaleme aldıkları ve oldukça uzun ve içerik olarak geniş bir değerlendirmeye sahip olan “The Sayfahs of The Translation and Tafseer of The Noble Quran into Albanian Language” başlığını taşımaktadır. Yirminci yüzyıl, İslam dünyasında pek çok değişimin yaşandığı bir yüzyıl olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu yüzyılın Müslümanlar açısından ortaya çıkardığı en önemli gerçekliklerden birisi de farklı coğrafyalarda farklı dilleri konuşan aynı dine mensup insanların ilk defa yerel dillerde kutsal kitabın metni ile olan buluşmalarıdır. Önceden sadece Arapça bilenlerin sahip olduğu kutsal kitapla buluşma ayrıcalığı yapılan tercümelerle yaygın bir şekilde tüm inananlara bu imkanı vermiş oldu. Bardhi hocamızda bu buluşmalardan önemli bir tecrübeyi Arnavutça bağlamında bizlerin dikkatine sunmaktadır. Yapılan Tercümelerin yanında Tefsire dair de çabaları bizlere sunan hocamızın yazısının oldukça geniş bir ilgiye mazhar olacağını umuyoruz. İkinci makalemiz Doç. Dr. Yusuf BATAR’a ait olan “Teolojik Temellendirmenin Din Eğitime Katkısı-İslam Dini Açısından-” başlığını taşımaktadır. Teolojik bir temellendirmenin din eğitimi bağlamında karşımıza ne gibi imkanlar çıkardığının tartışıldığı bu makalede başta niçin din eğitimi ve din eğitiminin hedefleri nedir soruları üzerinden başlıkta ortaya konulan iddia temellendirilmeye çalışılmaktadır. Bu sayımızdaki hacimli diğer bir makalemiz Prof. Dr. Gürbüz Deniz’e ait olup “İslam Düşüncesi İlkeler ve Kazanımlar” başlığını taşımaktadır. Bu makalede İslam Düşüncesi’nin Kur’an temelli kavramlarını detaylı bir şekilde ele alınmaktadır Bu bağlamda özellikle akıl, vahiy ve felsefe ilişkisi üzerinde durulmuş ve Kur’ani kavramların İslam düşüncesine olan etkilerinin yanı sıra diğer düşünce sistemlerinin de bu gelenekteki yeri de incelenmiştir. Oldukça yoğun bir içeriğe sahip olan makalede İslam Düşüncesi’nin özgün ve ayırt edici özellikleri olarak, mantıklılık ve tutarlılık, ötekini anlamak, akıl ve nakil ilişkisi, yalnızca yaradana yönelmek,

din-bilim ilişkisi, adalet, mabedin kutsallığı, evrensellik, özgürlük ve eleştiri gibi pek çok husus ele alınmıştır. Bu sayımızdaki dördüncü makalemiz ise Dr. Özkan ŞİMŞEK'in "Mehdilik ve Nüzûl-i İsa Tartışmalarında Mutezilî Yaklaşım" başlığını taşımaktadır. Mutezile'nin Nüzûl-i İsa ve Mehdilik tartışmalarına nasıl baktığına dair geniş bir perspektif sunan makalede, bu ekole dair üç farklı yaklaşım incelenmiştir. İlk dönem bilginlerinin külli bir şekilde meseleye reddiyeci şekilde yaklaşmalarının yanında, sonraki dönemlerde konuyu tevil edenlerin ve meseleyi bir inanç boyutu haline getirenlerin durumları ele alınıp detaylı bir şekilde tahlil edilmiştir. Konuya ilgi duyan araştırmacıların ilgisini çekecek pek çok önemli iddia ve tartışmanın bir arada olduğu bu makaleden oldukça istifade edeceklerini umuyoruz. Bu sayımızda iki tane de önemli makalenin tercümesini sizlerle buluşturuyoruz. Bunlardan birincisi Musul Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Tarih Bölümü hocalarından Ali Kanber İlyas'ın, Mecelletu't-Terbiyyeti ve'l-İlm dergisinde yayımlanan "Beni Gâniye Ailesinin Mağrib ve Endülüs'te Muvahhidler Devletine Karşı Siyasi-Askeri Mücadeledeki Rolü" başlıklı makalesidir. Makale Doç. Dr. Adnan ADIGÜZEL tarafından tercüme edilmiştir. Makale'de Endülüste yaşanan mücadelenin içeriğine dair oldukça çarpıcı bir tablo sunulmaktadır. Tarihe ve özellikle de Endülüs'e ilgi duyanların Müslümanların kendi arasındaki siyasi ve askeri mücadeleyi sürdürürken nasıl yok oluşa gittiklerine dair trajik ve ibret dolu hikayesini de bulacaklardır. İkinci tercüme makalemiz ise, David SKLARE'in "Yahudi Teolojisinde Mu'tezili Temayüller-Bir Tetkik" isimli çalışmasıdır. Casım EKİNCİ tarafından tercüme edilen makalede 7.yy'dan 17.yy'a kadar geniş bir tarih diliminde karşımıza çıkan Yahudi Mu'tezililiğine dair bir analizi üç aşamalı olarak bizlere sunmaktadır. Son yazımız ise Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ'e ait olup "Şehirlerin ruhu" başlığını taşımaktadır.

Birbirinden değerli makaleleri barındıran bu sayımızın da kültür ve düşünce hayatımıza katkı sağlamasını temenni eder, tüm görüş ve önerilerinizi bekleriz. Bir sonraki sayıda görüşmek temennisiyle hoşçakalın.

Prof. Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ
EDİTÖR